Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Maria Altuna Bereziartua

Azpeitia, Gipuzkoa (1934-2015)

Aurkibidea

Biografia

1934an jaio zen Urrestillako Kale Txikin. Bost anai-arrebatan zaharrena. Eskolan Urrestillan ibili zen 14 urtera arte. Bederatzi urte zituela hil zitzaion ama eta etxean makina bat lan egin beharra suertatu zitzaion. Eskola utzi ondoren, josten ikasten aritu zen Azpeitian. Urrestillako 'Larrañaga Mancisidor' abarketa-lantegian eta etxetik kanpoko joste lanetan aritu zen. Aita Urrestillako alkatea izan zen.

Zintak

AZP-068

- **Proiektua**: Azpeitiko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Otegi, Aitziber
- **Data**: 2010-03-05
- **Iraupena**: 65 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Etxeberria, Eider
- **Transkribatzailea(k)**: Etxeberria, Eider

Pasarteak

1. Eskola eta maistrak

- **Erref**: AZP-068/002
- **Iraupena**: 0:02:17. **Hasi**: 00:02:14. **Bukatu**: 00:04:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:
Urrestillako eskola non zegoen azaltzen du. Ikasleak klasetan nola banatzen zituzten azaltzen du. Maistra asko pasa zituen, eta haietako batzuen izenak aipatzen ditu.

2. Eskolan gustura maistra onarekin

- **Erref**: AZP-068/003
- **Iraupena**: 0:01:21. **Hasi**: 00:04:31. **Bukatu**: 00:05:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:
6-14 urte bitartean ibili zen Maria eskolan. Maistrak erdaldunak izaten ziren. Carmen Cimorra maistrari buruz hitz egiten du. Hainbeste umerekin maistrak nola moldatzen ziren azaltzen du.

3. Laboreak ikasten: materialak, teknikak, egindako eskulanak

- **Erref**: AZP-068/005
- **Iraupena**: 0:03:10. **Hasi**: 00:07:39. **Bukatu**: 00:10:49
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:
"Lasarte" tela zuriak erabiltzen zituzten lehen laboreak ikasteko. Etxetik eramaten zituzten telak. Inizialak josteko, "Mouliné" hari zuria erabiltzen zuten. Dena eskuz josten zuten, euskarri bat erabilita. Era askotako laboreak egiten zituzten. Gaur egun lehen baino askoz errazagoa da jostea.

4. Jostun izateko non ikasi zuen

- **Erref**: AZP-068/006
- **Iraupena**: 0:01:49. **Hasi**: 00:10:49. **Bukatu**: 00:12:38
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:
Josteko makinak ere baziren lehen, eta gerora josten jarduna izan da. Gaztetan sukaldean ibiltzen ikasi zuen; arratsaldetan Nikasi jostunarenera joaten zen josten ikastera; eta ebaketa eta jantzigintza Ramonita Arratibelekin ikasi zuen.

5. Asko positako emakumea

- **Erref**: AZP-068/007
- **Iraupena**: 0:01:48. **Hasi**: 00:12:38. **Bukatu**: 00:14:26
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Ingurukoei eta herrikoei arropa asko jositakoa da Maria. Behin, tela baten neurriak hartzen ari zirela gertatutako anekdota kontatzen du. Zer arropa klase josten zuen azaltzen du.

Transkripzioa
- Nik neuk josten nitun danak etxekunak, ta nere ahizpe ezkondu zanien soiñeku're neuk in niyon e? Ordun ya lagata neon zeai Azpeitikuei, ya etxin neuk josten nuan. Nik erropa asko josi nun hamen herriyen. Enee, hamentxe hor basarri batekuk'e anaye ezkontzen zitzakola ta hiru ahizpe zea jostea ta gaztena hasi nintzen zea iten, eskotie ebaitzen, eta gora ezin in ta graak! tira in niyon. Ez zat ahazten behiñ'e. Esan niyon: "Ene! Maku! Katie ebagi diñet ta", "Ez zako inportaik, ez zako inportaik, arreglau bestia".
- Dabillenai pasatzen zaio ta.
- Enee, enee, zenbat holako ordia.
- Ze jazkera ibiltzen zan ordun?
- Ordun? jazkerie? Normal.
- Ze josten zenun gehienbat, ze erropa itten zendun?
- Abriguk'e bai te, soiñekuk'e bai te, ahizpei're bati baiño geyoi, zeai hamen baserri bateako're hiru ahizpei trajiek ta josi nizkon, ta hayei etxe hartan zeak'e bai, abriguk eta're, hamen panadeiyen ta.
- Nolako abrigok?
- Abrigok, polittek. Ordun bolara hure zan flojuen zea doblikin, pase doblikin eta kuello pixkat hola desbokau xamarra.
- Luzek, abrigo luzek?
- Ez, ezta motz-motzak'e e? normalak. Ya motza baiño pixkat hola belaunek tapaute eiten zien ordun. Ta solapakin te, trajik'e bai normal, ointxe bezelakotxe trajek.

6. Lehengo eskoteak

- **Erref**: AZP-068/008
- **Iraupena**: 0:01:56. **Hasi**: 00:14:26. **Bukatu**: 00:16:22
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu

Laburpena:
Lehen eskoteak nolakoak izaten ziren eta nola joan diren aldatzen azaltzen du.

Transkripzioa
- Eta esan dezu leno eskotea itten ai ziñela, moztu in ziozula katea. Ta eskotea nolakoa?
- Eskotie redondue. Eskote redondue.
- Eskote pikoik ez zan izaten?
- Baita izeten zan, baiño eskote redondo zun harek, eta oso potolini zan ba, eta soiñeko hure in niyon flojo-flojo-flojo hola pixkat behera ebatzen zula, aurrien holako pare batekin o josi ta gero enkuentru goitik behera. Hamen laxo batekin ta...
- Enkuentrua zenei esaten diozu?
- Zea, enkuentrua hau izeten da, gonan izeten dia ba, jartzen dia ba gonan,

enkuentrue...
- Pliegek bezela.
- Bai, zuk hor zea pliegik dauzketzun bezela, barrure daukezun bezela, o kanpoa daukezun bezela, hor tablie ertetzen du ta hure ertetzen du enkuentrue, enkuentruek.
- Artista ordun.
- Bai, josten dexente iten nun, ez neuk esaten detelako, baiño dexente josten nun.
- Eskotek erabiltzen zien.
- Bai, ibiltzen zien, eskotik geo hasi zan hola barko ta, eskote barko ta hasi zien. Pixkat hola, asko ez, baiño ba, eskote barko ta bai ibiltzen zien.
- Zenbat eskote klase zien?
- Ba, redondue eta gero herradura o esaten zitzakon hamen pixkat hola borobillague, ta gero itxi iten zana hamen gora, "escote cuadrau" e? Eta pikue, eta zea, este, barko hori. Oin ibiltzen dan barko hori hortaiño ez zan ibiltzen, baiño pixkat hola.
- Pixkat sorbalda...
- Zea, sujetadorien zea tiri ikusi bai ez, haren ez ikusteagatiken zea jarri, automatikue, hola tira txiki bat, zeakin, kortxetikin, han sartu te... Oin danak bistan ibiltzen dituzube, plastikuk edo ez dakit zer, baiño ordun ez, ordun dana ixkutun ibiltzen gendun.

7. Gona vs galtzak / Mahuka luzeak vs motzak

- **Erref**: AZP-068/009
- **Iraupena**: 0:01:38. **Hasi**: 00:16:22. **Bukatu**: 00:18:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu

Laburpena:
Beren garaian ez ziren gona motzak eta galtzak eramaten. Eskolan zebilen garaian, mahuka luzeak eramaten ziren; baina geroago hori aldatu egin zen, eta mahuka motzak iritsi ziren.

8. Enkarguak nola betetzen zituen

- **Erref**: AZP-068/010
- **Iraupena**: 0:01:32. **Hasi**: 00:18:00. **Bukatu**: 00:19:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lantegiak
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:
Josteko enkarguak etxean egiten zituen: jendea etxera etortzen zitzaion, neurriak hartzen zizkien, eta josi egiten zuen arropa. Zer josteko makina izan zituen eta nola funtzionatzen zuten azaltzen du.

9. Lehengo materialak: hariak eta telak

- **Erref**: AZP-068/011
- **Iraupena**: 0:01:52. **Hasi**: 00:19:32. **Bukatu**: 00:21:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:
Lehengo hariei buruz hitz egiten du: oraingoak baino errazago eteten ziren; zuri-beltzak asko zeuden, baina koloretakoak txikiak izaten ziren. Telak eta arropak non erosten ziren, eta zer tela klase erabiltzen zuten azaltzen du.

10. Gerrikoak, gorbatak eta trajeak

- **Erref**: AZP-068/013
- **Iraupena**: 0:01:39. **Hasi**: 00:22:24. **Bukatu**: 00:24:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:
Gerrikoak nolakoak izaten ziren azaltzen du. Gorbata asko erabiltzen zuten mutilek, baina tximeleta-begiztak ("pajaritak") ez. Alkandora zuriak nola plantxatzen zituzten aipatzen du.

11. Nesken trajeak eta barruko arropa

- **Erref**: AZP-068/014
- **Iraupena**: 0:01:48. **Hasi**: 00:24:03. **Bukatu**: 00:25:51
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu

Laburpena:
Nesken lehengo janzkeraz hitz egiten du: trajeak eta barruko arropa (kortseak, noiz erabiltzen ziren, zer abantaila ematen zituen...).

12. Emakumeen jantziak: haurdunaldirako, lotarako eta komuniorako

- **Erref**: AZP-068/015
- **Iraupena**: 0:02:25. **Hasi**: 00:25:51. **Bukatu**: 00:28:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu

Laburpena:
Haurdun zeuden emakumeentzako ere josten zituzten arropak, eta nolakoak izaten ziren deskribatzen du. Lotarako kamisoiak erabiltzen zituzten, eta nola

josten ziren azaltzen du. Komuniorako jantziak nolakoak egiten zituzten azaltzen du.

13. Bataioetarako jantziak

- **Erref**: AZP-068/016
- **Iraupena**: 0:01:52. **Hasi**: 00:28:16. **Bukatu**: 00:30:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak

Laburpena:
Bataiotarako arroparik ez du josi izan, baina nolakoak izaten ziren azaltzen du. Berak bataioan erabilitako jantzi bera erabili izan dute bere alabak eta bilobek ere.

14. Igandeetarako arropa berezia

- **Erref**: AZP-068/017
- **Iraupena**: 0:02:58. **Hasi**: 00:30:08. **Bukatu**: 00:33:06
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:
Lehen, botoia erabiltzen zen. Igandeetarako arropa berezia janzten zuten, eta ondo zaintzen zuten hura. Anekdota bat kontatzen du: igandeetako arropa plantxatzean, erre egin zitzaion, eta nola-hala moldatu zen hura janzteko.

15. Lehengo plantxak

- **Erref**: AZP-068/018
- **Iraupena**: 0:01:12. **Hasi**: 00:33:06. **Bukatu**: 00:34:18
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu

Laburpena:
Bi eratako plantxak zeuden: baporezkoak eta ekonomikaren gaineko txapazkoak. Plantxa nola egiten zuten kontatzen du. Arropa gehiena plantxatu egiten zen.

Transkripzioa
- Ordun plantxa bat baporezkua eta bestea?
- Eta besti txapazku, txapan ekonomikan, ekonomika gaiñin, oin ekonomikaik nola ez daguan ba, ekonomikin gaiñin egoten zin beti, zea, plantxak.
- Eta plantxa mahaien gaiñen eukitzen zenduen?
- Bai, mahayen gaiñin, bero-bero-bero eiten zin plantxa hayek eta earki.

- Haik zapin bat o zeozer jartzen ziozun, o trapun bat?
- Bai, bai, bai, azpiyen jartzen zan plantxako mantie izaten zan ordun beti, plantxako mantie beti egoten zan, ta haren gaiñin trapu zuri bat jarri eta geo plantxan hasten ziñenin ba trapube o erropie bustitzeko trapube, trapu bat busti eta hure jarri eta gaiñetikan plantxekin.
- Eta ze itten zenduen, denbora guztin su gaiñen egoten zan plantxa?
- Erabat. Etxe guztiyetan plantxak egongo zin. Jesus! Hiru-lau plantxa.
- Erropa dana plantxatzen zan?
- Geyena.
- Barruko erropa ere bai?
- Bai.
- Galtzerdik eta're bai?
- Ez, galtzerdiyek ez, baiño barruko erropak eta bai, jo bat eman behintzet, doblaute jarri te gaiñetik bada're pasau bai eiten zan. oingo aldin lan asko, eneee.

16. Gonaren azpiko galtzerdiak

- **Erref**: AZP-068/019
- **Iraupena**: 0:01:05. **Hasi**: 00:34:18. **Bukatu**: 00:35:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu

Laburpena:
Gonaren azpitik galtzerdi luzeak janzten zituzten, eta haiek ligara kateatzen zituzten. Galtzerdiak zer materialetakoak izaten ziren aipatzen du.

17. Zapata mingarriak eta alpargata erosoak

- **Erref**: AZP-068/020
- **Iraupena**: 0:01:11. **Hasi**: 00:35:23. **Bukatu**: 00:36:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu

Laburpena:
Zapatak erabiltzen zituzten, baina hanketako mina ematen zuten. Berak izandako zapata batzuk deskribatzen ditu. Eguneroko bizitzarako alpargatak erabiltzen zituzten.

18. Abarketa-tailerreko lana

- **Erref**: AZP-068/022
- **Iraupena**: 0:02:41. **Hasi**: 00:37:17. **Bukatu**: 00:39:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lantegiak
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:
Urrestillako abarketa-tailer batean aritu zen lanean, eta han zer lan egiten zuen azaltzen du. Makinak erabiltzen zituzten horretarako. Alpargatak josteko zer material erabiltzen zuten azaltzen du. Tailerra non zegoen aipatzen du.

19. Abarketa-tailerreko lana eta sutea

- **Erref**: AZP-068/024
- **Iraupena**: 0:02:10. **Hasi**: 00:40:26. **Bukatu**: 00:42:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Zapatagintza

Laburpena:
Abarketa-tailerrean nolako alpargatak egiten zituzten azaltzen du. Tailer hartan egin zuen lan hura erre zen arte.

20. Urrestillako dendak egunerokorako, Azpeitikoak kontu berezietarako

- **Erref**: AZP-068/025
- **Iraupena**: 0:00:57. **Hasi**: 00:42:36. **Bukatu**: 00:43:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)

Laburpena:
Urrestillan zer beste denda zeuden aipatzen du. Eguneroko erosketak Urrestillan bertan egiten zituzten, eta gauza bereziak behar zituztenean Azpeitira joaten ziren.

21. Urrestillako Euskal Jaietako jantziak eta karrozak

- **Erref**: AZP-068/027
- **Iraupena**: 0:02:39. **Hasi**: 00:44:06. **Bukatu**: 00:46:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu

Laburpena:
Baserritarren jantziaz eta Urrestillako Euskal Festez hitz egiten du. Euskal Festetan karrozak egiten zituzten, eta nolakoak izaten ziren azaltzen du.

22. Urrestillako festak lehen eta orain

- **Erref**: AZP-068/028
- **Iraupena**: 0:02:22. **Hasi**: 00:46:45. **Bukatu**: 00:49:07
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:
Urrestillan San Juanak izaten dira, eta gazteak zirenean nola ospatzen zituzten kontatzen du. Erromeria zenean, beti egiten zuten dantza.

23. Dantza lotuan egitea bekatua zeneko anekdota

- **Erref**: AZP-068/029
- **Iraupena**: 0:01:31. **Hasi**: 00:49:07. **Bukatu**: 00:50:38
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren jarrera
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:
Lehen dantza lotuan egitea bekatua zen. Behin bere anai-arrebek dantza lotuan egin zuten elkarrekin, eta hori are bekatu larriagoa zen. Aita, hala ere, liberala zen, eta ez zien errieta handirik egin.

Transkripzioa
- Ta izango zenuen ordun'e heldun dantzik ezin in ta?
- Buenooo, heldun? Bueno, gure jaungoikue. Heldun akordatzen naiz San Juan txiki egunin zea izaten zan, dantza sokien neskak eta mutillek. Ta dantza soka hortan prazuelatik buelta iten zan han Azpeiti aldea guzela, taillerran [...] bueltie hartzen da ba? Palaziyo haundi bat badao. Handik bueltie iten zan danak eta aillau gora eta etorri gea Zemako sagardondeiye esaten zan, ta harea etorri te han hasi gea zea iten dantzan ba, eta baltziruko piezi jo. Ta nere ahizpek eta anayek biyek in baltzin. Eta jesus! Hure zan pekatu mortala. Ze ta gaiñea anai-arrebak baltziun, pentsa zazu, anayekin dantza in arrebak. Ta hure pekatu haundiyo zan kanpokukin itie baiño.
- A bai?
- Garai hartan bai, garai hartan bai. Haundiyogue pekatue.
- Eta ze pasa zitzaien, ze kastigu o ze?
- Ezer, etxea etortzeko bildurrez, baiño gure aittitte liberala gendun e? Aittek ez zigun holako zeaik iten, holako... askotan bai [...] esango zizkiun ingo zizkiun, ezta, ez entendiu in ta kito.
- Etxekon [...] askotan kanpoko jenden esanagatik seguru.
- Bueno, baltzirun ta? Bueno, bueno, bueno, berehala.

24. Bere aitak, alkateak, dantza lotua libre utzi zuenekoa

- **Erref**: AZP-068/030
- **Iraupena**: 0:02:05. **Hasi**: 00:50:38. **Bukatu**: 00:52:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren jarrera

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:
Urrestillan dantza lotua egitea libre utzi zutenean, bere aita zegoen alkate. Apaizak mezan alkatearen kontra hitz egin zuen, eta Maria zeharo aztoratuta iritsi zen etxera, hark esandakoarekin beldurtuta. Etxekoek lasaitu egin zuten, eta aitonak berak ere aitari esan zion dantza lotua uzteko.

Transkripzioa
- Hamen zea baltziue libre laga zuenin, nere aitte zegon hamen alkate, bai. Eta aurreko urtien Tolosa jun zien nere anaye ta kuadrillie San Juanetan ta hurrengo urtin pues baltziue, o zea, baltziue ba. Eta goizin jun nintzen mezeta, zazpiretako mezeta eta apaize don angel zegoen ta Don Angel horrek "gaur Urrustillen baltziue libre laga dun gizon horren barruan ez nuke hiltzeko orduben egon nahi". Nik hure aitu nunien etorri nintzan etxea eta etara ber nitun danak ipurditik: "Aitte!" "Zer den?" ta "Prohibiu zazu baltzirua", "Ze ba?" ta "Don Angelek hau ta hau esan du", "Ixilik eon hai, ixilik eon hai!", "Ezetz ba, ta ezetz ba!" ni, ta akordau dia anayek "Ze pasatzen da?" ta "Hau te hau esan dik ta baltzirun prohibiu in ber dik", ta "Hi, ze nahi den, Tolosa jutie hi ez bezelaxe?" anayek esan zin "ze nahi den, hi ez bezelaxe Tolosa jutie? Ba jungo gaitun e? Ta aurten gaiña autobuse tratauko diñau" esan zin. Ta hala ai giñela aittitte jeiki zan, ta aittitte horrek "Ze pasatzen da ba? Ze builla da hau?", "Hola ta hola aittitte, hau ta hau esan du te...", nik uste nun harek'e prohibiu ingo ziela, prohibiu ingo ziyola, ta esan ziyon "Hara, gizona baldin bahaiz laga zak, plazan dantzan itia oso ondo zeok eta". Ta ni han inoxente geldiu zan, "Hau dek markie, danak neure kontra, hau dek ona erten ditena!".
- Baiño ze txorakeriagatik?
- Bai, baiño ba al dakizu ze zea eman zin nei bildurre o bildurre o biyotz ondokua eman zin, ezin nun han sermoitik aurrea ezin nun mezaiken entzun ordia, hure zan egoneziña euki nuna. Ta klaro oain pentsatzen jartzen zea ta... Baiño ordun gauzia halaxe hartzen gendun ta...

25. Emakumeen aisialdiko ohiturak

- **Erref**: AZP-068/034
- **Iraupena**: 0:01:39. **Hasi**: 00:55:52. **Bukatu**: 00:57:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:
Urrestillan emakumeak tabernan sartzen ziren batzuetan; kafea hartzeko ohitura gerora sartu zen. Emakume gutxik erretzen zuten zigarroa; Mariaren lagun batzuek hondartzan erretzen zuten.

26. Zumaiako hondartzara bainujantziekin

- **Erref**: AZP-068/035
- **Iraupena**: 0:01:22. **Hasi**: 00:57:31. **Bukatu**: 00:58:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak
- Aisia » Mendia eta hondartza » Hondartza
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu

Laburpena:
Hondartzara asko joaten ziren Zumaiara, trenez. Zer-nolako bainujantziak izaten zituzten deskribatzen du.

27. Beltzaran jartzeko moda

- **Erref**: AZP-068/037
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:59:13. **Bukatu**: 01:00:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak
- Aisia » Mendia eta hondartza » Hondartza

Laburpena:
Lehen ez zegoen beltzaran jartzeko moda; medikuak aholkatuta bakarrik joaten ziren hondartzara.

Transkripzioa
- Eta gaurko afan hoi, azala beltza ibili behar hori ordun e bazan ala ez?
- Ez, ez, ez, ez, ordun "más bien" juten giñen zeak medikuek agindute.
- Beai...
- Bai, bai, bai, bai. Umetan behintzet hola, bai, hamar-hamaika-hamabi urtekin eta zeara, beatzi egunin segidun juten giñan, beatzi baiño hartzea, bai. Ta gero jayetan juten giñen, baiño lelengo zea. Ni akordatzen naiz gure tia batekin eta nola juten giñen, txandan juten giñen, bat zea batien ta bestin. Ta gero hamen beste emakume bat, hil zan hure're bai, hura aurrien bizitzen zan, hure oso... hure bai juten zala udara guztiyen emakume hura. Hari agindute zagon hori medikubak eta.
- Ze juten ziñaten, bazkaria hartuta?
- Ez ez ez, bazkaldu te ordu bat eta erdiko zeara, autobusea, o trenea juten giñen.

28. Lehen aisialdia umilago eta alaiago

- **Erref**: AZP-068/038
- **Iraupena**: 0:03:49. **Hasi**: 01:00:13. **Bukatu**: 01:04:02
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:
Lehen askoz gutxiago behar izaten zuten pozik egoteko. Aisialdian zer egiten zuten aipatzen du: konpota, txokolatea, kartetara jokatu, jolasak... Plazan ibiltzen ziren jolasean. Sokadantzako abestiak kantatzen ditu.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-12

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com